

OPCIÓ A

EXERCICI 1 [5 punts]

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions.

Les creences religioses afecten indirectament el desenvolupament agrícola i ramader mitjançant limitacions en la dieta i mitjançant els significats simbòlics proporcionats a la vida animal. Malgrat que els humans han estat dissenyats biològicament com a animals omnívors, una gran part de la població mundial limita la seva dieta d'alguna manera. Els 270 milions de budistes són generalment vegetarians, 620 milions d'hinduistes no poden menjar bou, i 17 milions de jueus no poden menjar porc. Alguns grups menors poden presentar normes encara més estrictes; les comunitats jaines de l'Índia tenen prohibit matar o ferir qualsevol tipus de criatura viva.

Com a resultat de tot això, el bestiar de la major part de l'Índia s'utilitza només com a animals de càrrega i fins a cert punt per a la producció de llet. Sota la doctrina hinduista de l'ahimsa, el sacrifici de bestiar boví és prohibit a la majoria dels estats indis. Com a resultat, un bestiar envellit i improductiu s'afegeix a les pressions dels limitats recursos en pastures i s'estima que l'excés de caps és entre un terç i la meitat del volum total del bestiar.

HAGGET, P., *Geografia: una síntesis moderna*, Barcelona, 1988

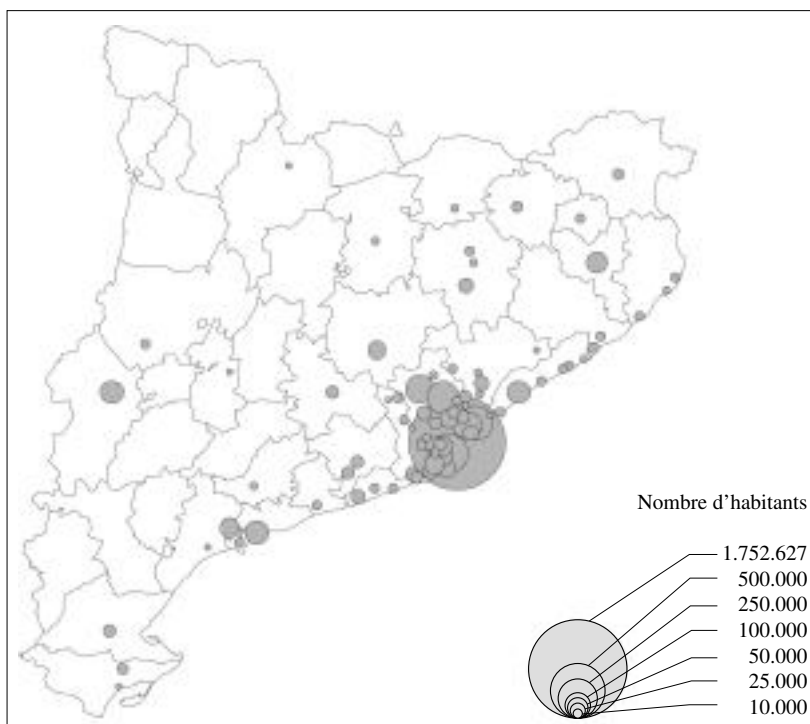
1. Resumiu les idees principals del text i indiqueu en què es basa l'autor per afirmar que les creences religioses afecten el desenvolupament agrícola i ramader. [1 punt]
2. ¿Quines conseqüències sobre la ramaderia índia comporta el respecte a unes determinades creences religioses? Explica per què l'autor creu que aquest fet és negatiu des del punt de vista econòmic. [1 punt]
3. Exposeu les diferències del sector primari entre els països desenvolupats i subdesenvolupats i algunes de les causes que expliquen aquestes diferències. [3 punts]

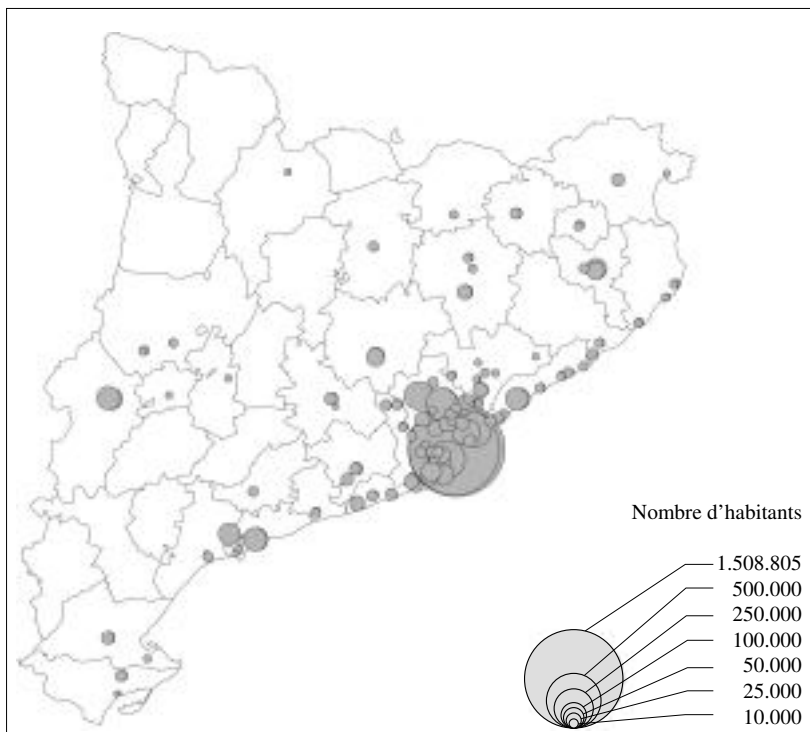
EXERCICI 2 [5 punts]

Analitzeu els mapes següents i responeu a les qüestions.

Ciutats de més de 10.000 habitants, 1981

Ciutats de més de 10.000 habitants, 1996

1. Descriviu la informació que us proporcionen els dos mapes. [1 punt]
2. Resumiu l'evolució de l'estructura urbana de Catalunya a les darreres dècades del segle XX. [1,5 punts]
3. Exposeu les causes principals del creixent procés actual d'urbanització. Poseu-ne exemples. [2,5 punts]

EXERCICI 1 [5 punts]

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions.

L'istme centreamericà està situat entre els oceans Pacífic i Atlàntic, fet que proporciona als seus països una plataforma marítima molt superior a la seva superfície terrestre. Malgrat tot, a diferència d'antigues potències colonials com Anglaterra i Espanya, tradicionalment no han donat importància estratègica al mar, fins que recentment han començat a comprendre que el mar Carib i l'oceà Pacífic són una font molt rica de recursos pesquers i minerals i que, a més, afegeixen enormes extensions de domini als països centreamericans.

Aquesta nova concepció estratègica s'emmarca en l'auge de la valoració internacional del control sobre els límits del mar territorial, de la plataforma continental adjacent i de l'ús dels recursos de la zona econòmica exclusiva, que s'ha plasmat en el desenvolupament de les conferències que han culminat en la Convenció de les Nacions Unides sobre el Dret del Mar, en vigor des de 1995. En aquesta convenció es recullen aspectes decisius sobre el control dels espais marítims, entre els quals destaca l'establiment de la jurisdicció dels estats riberencs en la gestió i l'explotació dels recursos fins al límit de les dues-centes milles,

A partir d'aleshores, i per raons derivades de l'entrada en vigor d'aquestes noves regulacions, antics contenciosos que estaven relacionats amb la possessió de territoris insulars —com el litigi entre Nicaragua i Colòmbia per les illes de San Andrés i Providencia— o l'accés al mar de determinats països —com li passa a Hondures al Pacífic— han adquirit amb el pas dels anys la nova connotació d'expansió i dominació marítima que tenen les reclamacions recents.

*Observatori de crisis,
Fundació CIDOB*

1. Resumiu les idees principals del text i indiqueu per quines raons s'han revifat els antics contenciosos per la possessió de territoris insulars a l'Amèrica Central. [1 punt]
2. Expliqueu a què es refereix el text quan parla del «mar territorial», de la «plataforma continental» i de la «zona econòmica exclusiva». [1,5 punts]
3. Exposeu la importància econòmica i estratègica del control dels Estats sobre les aigües marítimes. [2,5 punts]

EXERCICI 2 [5 punts]

Analitzeu el quadre estadístic següent i responeu a les qüestions.

PERSONES OCUPADES ALS ESTATS DE LA UNIÓ EUROPEA
(dades en milers)

Estats	Any 1988	Any 1998
Bèlgica	3.483	3.857
Dinamarca	2.683	2.679
Alemanya	26.999 (1)	35.537
Grècia	3.651	3.967
Espanya	11.709	13.161
França	21.503	22.469
Irlanda	1.090	1.373 (2)
Itàlia	21.085	20.065
Luxemburg	152	171
Països Baixos	5.903	7.402
Portugal	4.427	4.763
Gran Bretanya	25.660	26.883
Àustria	—	3.626
Finlàndia	—	2.179
Suècia	—	3.946
TOTAL	128.345	152.078

(1) sense l'Alemanya de l'Est.

(2) dades de 1997.

Font: *Eurostat annuaire*, Office des publications officielles des Communautés européennes, Luxemburg, 2000

1. Descriviu les informacions que us facilita aquest quadre estadístic. [1 punt]
2. Calculeu quins són els Estats que, sumats, concentraven el 1998 més de dos terços de les persones ocupades i identifiqueu els Estats en què les persones ocupades han augmentat. En tots hi ha augmentat la població ocupada? Quines poden ser les causes de les diferències? [1,5 punts]
3. Enumereu les principals institucions de govern de la Unió Europea i les seves funcions corresponents. [2,5 punts]

OPCIÓ A

EXERCICI 1 [5 punts]

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions.

Les empreses multinacionals són evidentment una anella central de la interdependència econòmica mundial. El ràpid creixement de les inversions directes internacionals reflecteix el reforçament del seu lloc en l'economia. Les multinacionals més grans concentren una gran part de l'activitat econòmica. Entre les 37.000 multinacionals censades per les Nacions Unides, les 100 primeres realitzen per si soles les tres quartes parts de la xifra global dels negocis. Cada vegada es parla més del concepte de globalització amb la finalitat de mostrar l'entrada en una nova etapa, més integrada, de la multinacionalització.

Una imatge estesa de l'empresa global és la d'una megaorganització, present en el conjunt dels mercats mundials, que escampa productes més o menys estandarditzats, fins i tot encara que estiguin adaptats a les especificitats locals. Aquesta organització està molt estructurada mitjançant grans xarxes informàtiques que permeten un control total, pràcticament en temps real.

K. Ohmae, que va ser un dels primers a popularitzar el terme, descriu la globalització com un món interdependent i en harmonia, en què empreses dirigides per directors alliberats de les seves característiques nacionals responen a la demanda dels seus clients d'arreu del món.

VELTZ, P., *Mundialización, ciudades y territorios*, 1999

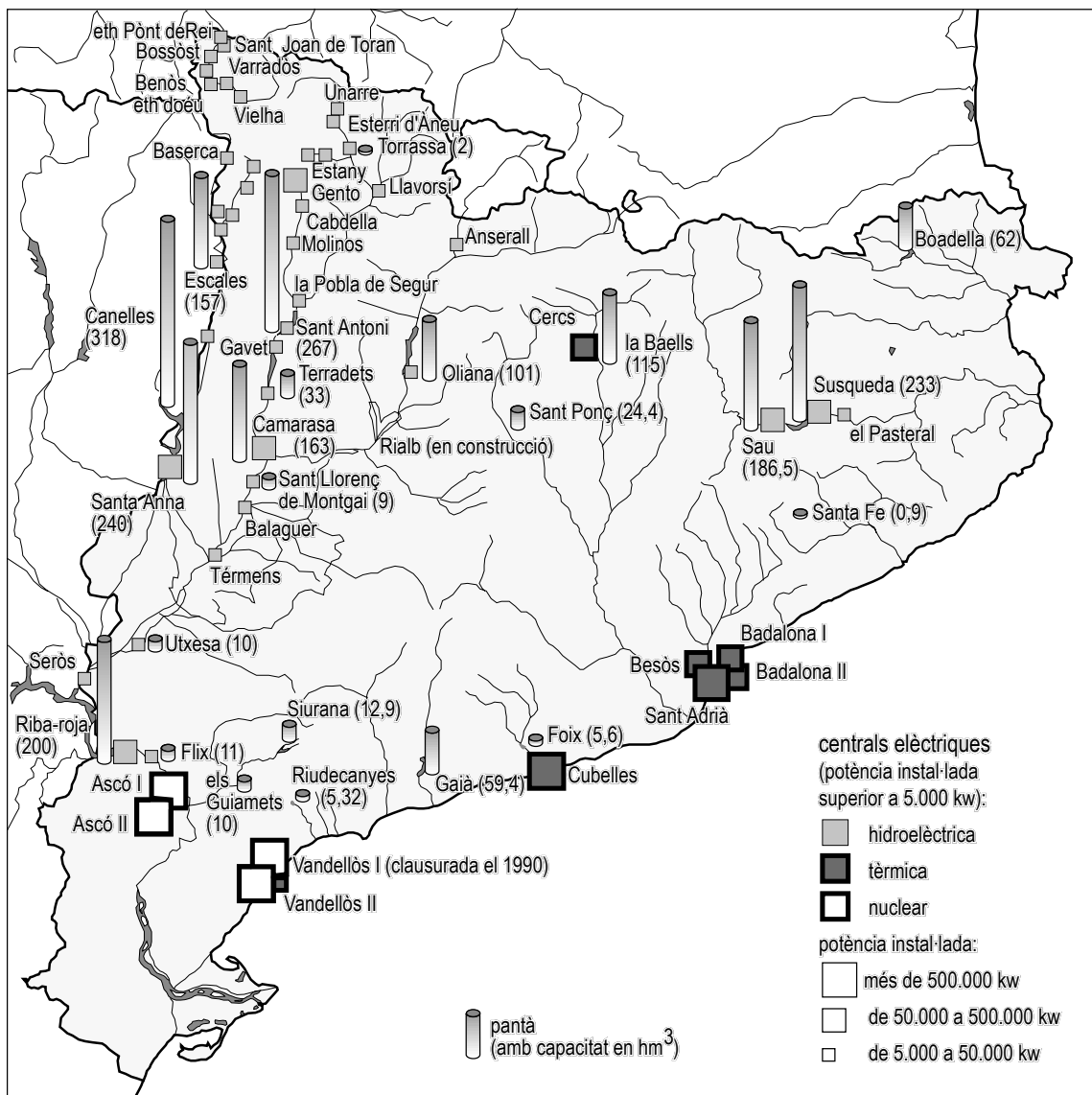
1. Identifiqueu les idees principals del text i resumiu-les. Indiqueu amb paraules vostres què significa *globalització* i esmenteu alguns exemples d'aquest concepte. [1 punt]
2. Enumereu les característiques principals de les empreses multinacionals. [1,5 punts]
3. Exposeu les causes i conseqüències dels intercanvis desiguals entre els Estats anomenats del Nord i els del Sud. [2,5 punts].

EXERCICI 2 [5 punts]

Analitzeu el mapa següent i responeu a les qüestions.

PANTANS I CENTRALS ELÈCTRIQUES (1995)

Atlas d'Història de Catalunya, Barcelona, 1995

1. Descriviu la informació que us proporciona el mapa i indiqueu la desigual distribució de la producció d'energia elèctrica a Catalunya. [1 punt]
2. Expliqueu la relació entre la xarxa fluvial i la producció d'energia hidroelèctrica. [1,5 punts]
3. Exposeu la diferent problemàtica ambiental que suposa la producció d'energia per mitjà de combustibles fòssils i per mitjà dels recursos hídrics. [2,5 punts]

OPCIÓ B

EXERCICI 1 [5 punts]

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions.

Un de cada tres pobladors del planeta vivia en una ciutat el 1960; avui la proporció s'eleva a la meitat i l'any 2030 augmentarà fins al 60%. Aquest salt enorme en menys d'un segle suposa una distorsió en el repartiment del sòl habitable. Les megaciutats són avui 17 i el 2015 en seran 26, 22 de les quals seran al Tercer Món i 18 d'aquestes últimes a l'Àsia.

Entre les ciutats més poblades es preveuen més incorporacions molt aviat. El cas més notori és el de Lagos, la caòtica capital de Nigèria, que el 1995 tenia 10,3 milions d'habitants, avui en té 12,8 i el 2015 pot arribar als 24,6.

Com es pot viure en ciutats com Lagos? Les previsions no són gens favorables, les migracions del camp a les ciutats es multipliquen i en col·lapsen la capacitat per facilitar serveis: uns 220 milions d'habitants de les megaciutats no tenen accés a l'aigua potable i el 90% de les aigües residuals no es depuren. És fàcil imaginar com són les condicions sanitàries.

La Vanguardia, 10 d'octubre de 1999

1. Resumiu les idees principals del text i especifiqueu a quina escala territorial es produeixen els fets que s'hi expliquen. [1 punt]
2. Enumereu les parts de la ciutat i resumiu en què consisteix la diferenciació de l'espai urbà. [1,5 punts]
3. Exposeu alguns dels problemes socials i mediambientals que es deriven del creixement de les megaciutats. Poseu-ne alguns exemples. [2,5 punts]

EXERCICI 2 [5 punts]

Analitzeu el quadre estadístic següent i responeu a les qüestions.

COMERÇ MUNDIAL PER REGIONS
(milers de milions de dòlars)

Destí Origen ↓	→ Amèrica del Nord	Amèrica Llatina	Europa occidental	Europa central i oriental	Estats bàltics	Àfrica	Orient Mitjà	Àsia	Món
Amèrica del Nord	327,3	138,1	167,7	3,0	5,4	12,8	22,4	224,7	901,4
Amèrica Llatina	145,3	57,2	41,7	0,9	2,4	3,4	3,1	24,1	278,1
Europa occidental	189,1	56,6	1.524,2	78,3	49,0	58,9	63,4	212,0	2.231,5
Europa c. i oriental	2,7	0,7	59,4	11,9	9,3	1,2	1,5	2,5	89,2
Estats bàltics	5,7	2,4	47,3	12,1	-	1,2	3,0	13,6	85,3
Àfrica	19,6	4,0	62,1	1,0	0,3	11,5	1,9	18,1	118,5
Orient Mitjà	20,5	2,8	34,9	0,5	0,5	6,1	10,8	85,9	162
Àsia	328,8	34,9	228,1	9,6	9,6	20,7	35,3	699,3	1.366,3
Món	1.039,0	296,7	2.165,4	117,3	76,5	115,8	141,4	1.280,2	5.232,3

Organització Mundial del Comerç, *Informe anual*, 1999

1. Digueu de què us informa el quadre estadístic i indiqueu quines són les tres regions exportadores i les tres regions importadores més importants. Justifiqueu breument la resposta. [1 punt]
2. Indiqueu quin és el destí de les exportacions de l'Àfrica i l'Orient Mitjà i, tot seguit, analitzeu el tipus de mercaderies que es comercialitzen i les causes d'aquests intercanvis. [1,5 punts]
3. Exposeu les principals característiques de l'economia global en el món d'avui. [2,5 punts]